

পথে হল দেবী

অ্যান্ড-চিত্রের
গোভাকলাৱ অবদান

ଚରିତ୍ର-ଚିତ୍ରନେ

ପ୍ରକାଶକ

ମୁଦ୍ରିତ ଜ୍ଞାନ ଉତ୍ସମକୁମାର

ଛବି ବିଶ୍ୱାସ

ଜହର ଗାନ୍ଧୀ
ପାହାଣ୍ଡି ସାନ୍ତ୍ୟଳ
ଅନୁପକୁମାର
ଶ୍ରୀମତ ଲାକ୍ଷ୍ମୀ
ମିତ୍ରିବ ଡ୍ରୋଚାର୍
ଶିଖିଲ୍ ଚଟ୍ଟେଚାଲ
ଆପାଳ ମଜୁମାଦାର
ଅନିଲ ଡ୍ରୋଚାର୍
ଛୁଲାଛୁଲ

ଚନ୍ଦ୍ରଚିତ୍ରି । ଭାରତି
ଶ୍ରୀଭା ସନ
ଚିତ୍ରିତ ଘଞ୍ଜଳ

ନବାଗତା କମଳା ମୁଥ୍ଯାଙ୍କି

*** କା ଛି କି ***

ଶୀର୍ଷକିରି ବିଶ୍ୱାସ ମୁଦ୍ରଣ ତାହିଁ କୌଣସି ଏକଟି

ରାଜ୍ୟ । ଏହି ବାଣୀରେ ଅଧିକାର ଏବଂ

ମୁଦ୍ରଣ ଉତ୍ସମକୁମାର କାମିଦ୍ଦିନ ଏଠି ।

ଆରତ୍ୟ ଏହି ମୁଦ୍ରଣିକା !

ଚିକିତ୍ସା ରାଶୀ ଦେଖା, ପାଶରେ ଏହି ଥିଲେ ଥିଲେ ଆରତ୍ୟକର,

ଆରତ୍ୟକରିତାରେ ବିଜେତା ହୃଦୟକବଳା ରହି—ଏହି ଲେଖ ଏହି ତାର ଲୋକା ।

ତୁ ଆଜାର ଅଧିକାର୍ଥୀ, ଶାତ ଧାରୀତି ତାର କରେ ଚାଲେ ତାର ଚିକିତ୍ସା । କୋଣ କିମ୍ବାକୁ ତାକେ ଯବ ବିଜାପିତା କରିଲେ ତାରେ ଥାରେ ॥

ଆଜାର ଥିଲେ ଥିଲେ ପିଲେ ଦୌଡ଼ାଯ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକାର ଧାରେ—ଇକଟାବା ଚାରି
ଲେଖ ଲେଖ ଥାକେ ମୁହଁତ ମିଶିଲେ ଦିକେ । ଥିଲେ ପଢ଼େ ତାର—ପେଖିଲେ ଥାମା
ମିଶିଲେ ଥିଲେ କଥା.....

ଦାକିତିତ୍-୨୩ କୌଣସି ଗାନ୍ଧି ହୋଇ-୨ ଧାରୀର ଚାକରି ନିଲେ ଏହେ
ଧାରତେ ଏହି ଆଜାର ଜ୍ଞାନ ମୁଖ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରୀ । ଦାରିଯୁଵ ନିର୍ବିନ୍ଦୁ ମେଧାରେ ବିଜ୍ଞାନ-ତଥୀର୍ଥି ଏହି
ତୁ ଆଜାର କିମ୍ବାକୁ ଧରିବେର ଧରିବେ ଆସ୍ତା-ଆକାଶ ରହି
ଦିଲେ ଅଧିକିଳ ଉତ୍ସମକୁମାର ମୁଖ୍ୟକାରେ ।

ଗାନ୍ଧି ହୋଇ-୨ ଏହେ କାହେତ ଥିଲେ ଥିଲେ
ଧାରତ ଆଜାର । ଦେଲିଦିନ ଆଜାର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
ଏକା ତେବେ ଧାରତ—ପାଶେ ଆକାଶକୁମାର ବିଜାପି
ଲୋକ—ରାଗାଜିନ୍ ଶାନ୍ତିର୍-୨୩ ତେବେ ଲେଖେ
କୋଣ ଏହି ପୁସ୍ତକାରୀ ଧୂ-କାରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ
ରକ୍ଷା । ଆଜାର କିମ୍ବାକୁ ହାତିର
୨୭୭ ଚାରି ଲେଖେ, ଗାନ୍ଧି ହୋଇର ଆକାଶ,
ଧାରତ ବିଧାତା ଧରୁବର ପରିପାତ
ରାଗାଜିନ୍ ଏକଥାର ଗାନ୍ଧି—ଶାନ୍ତି ।

ଆଜାର ଦେଖାର ମୁହଁତ ମୁହଁତ ଏହି
ମିଶିଲେ । ପୁସ୍ତକା ପାତାରେ ଧରିବାର
ଏହି ବିଜାପି—ଧାରିଯୁଵ କାମ ମୁହଁତ ଏହି

ତାଙ୍କର । ଅତିକିମ୍ବ ଏକଦିନ ତାଙ୍କରେ ତାଙ୍କ ପଡ଼େ ସହିତ ଧ୍ୟାନମଣ୍ଡଳ । ଶାନ୍ତିକାର ଦୋଷ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଆକାଶିକ ଦୂରତିନାର ମୁଁରେ ତାଙ୍କରକେ ମାନ୍ୟତ ଥାକୁଥାରେ ଥାର ପରିଚାର୍ଯ୍ୟ ।

କଥାକୁଥାରେ ଲିଖେ ଅତ୍ୟନ୍ତରେ ଉପର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅତ୍ୟନ୍ତରେ ମୁଖ୍ୟ
ଥେବେ ବେଳିପାଇଁ ପଡ଼େ ତାର ବଢ଼େ ହରାର କଥା ।
ତାଙ୍କରେ ଜୀବନ-ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଥରାର ପଥେ ଯେ
ବିଜ୍ଞାନ ରାଶି, ଅଭିନ୍ଦିନ ପାଇଁ ଶାନ୍ତିକାର
ଗାଁରିଯାରେ ଅଳ୍ପତଥ ଚିକିତ୍ସକ ତାଙ୍କର
ଚାରୀଜୀବୀ ପରଦିନ ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ
ଥିଲାମାଟି । ତୁମେ ଥରାର ନା ଦେଖାର
କଣ୍ଠେ ବିଭିନ୍ନ କାଳେ ଉପରକେ । ବଢ଼େବେ
ମେଥେମେଟ୍ ତିଲି ଫର୍ମ ଉପରେ ଥିଲାମାଟି
କୋଣ ଦିନ ଶାନ୍ତି କରେବା ।

ଶାନ୍ତିକାରକେ ଓହ ଦେଖିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ
ଥାର ମେତେ କରା ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ହରାର କଣ୍ଠେ
ତାଙ୍କର ଚାରୀଜୀବୀ ତାଙ୍କୁକେ ବିଭିନ୍ନ ଶାନ୍ତି କାହାପାଇଁ—
ମେଥେମେଟ୍ ବିଭିନ୍ନ ବୋଲ-ପେନ୍‌କାରିଜିଲ୍ କାର୍ପିଲ୍ ଚୌପିଲ୍ ରେ
ଚଥାରେ । କିନ୍ତୁ କାର୍ପିଲ୍ ତାଙ୍କ ପିଲ୍ କାହାର ଉପରକେ
ପରିଚ୍ୟ କରେ ଅପରିଚ୍ୟ କରେ—ତିଲି ଲିଙ୍ଗେ ଲୋକ କାହିଁ ଓହ ଲିଙ୍ଗିତାରେ
ତାଙ୍କ ଥାତ ମେତେ କରି ପାରିବା ନା । ତାଙ୍କ ପିଲ୍ଲିଖେଲ କରେ ଦିଦିକେ । ଉପରେ ଥାର
ମୁଖ୍ୟ ବେଳିପାଇଁ ପଡ଼େ ଥରିଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଥିଲା ଶାନ୍ତିକାର, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ପାରେ କାହାରଙ୍କେ ଅଳ୍ପତଥ
ଓ ଅବିଚାର ନେ କରେକେ ଉପରକେ । ଶାନ୍ତିକାର ଉପରକେ କାହାର କାହାର ପାରେ
ପାରିଥିଲାକୁ ଦେବାର ପ୍ରକାଶ କରେ । ଅଭିନାନ-ଶାହିତ ତାଙ୍କର ଅତି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କେ ତା
ପରାଧ୍ୟାବ କରେ ।

ଅପରିଚ୍ୟ ଥିଲା ଶାନ୍ତିକାର କିମ୍ବ ଧ୍ୟାନମଣ୍ଡଳ । ଅପୁରୁତାର ଅନ୍ତରୁଥାରେ ଉପରକେ
ଆଗର ତେବେ ପାଠ୍ୟ ଅଳ୍ପଦେହର ଅଭିନାନ-ଶାହିତ ଶାନ୍ତିକାର ପ୍ରତି ଉପରକେ ତାଙ୍କ
ମେତେ ମୁରିଲାର ପରିଚାର୍ଯ୍ୟ କେବେ । ମାନ୍ୟତ ଥାର ମୁଖ୍ୟରେ ଥାର ପରିଚାର୍ଯ୍ୟ ।

ଅଧିକାରେ କିମ୍ବ ମୁଲାକୀର ଜୀବନେ ତୋ ଲିଖେକେ ଉପରକେ
ତାଙ୍କର କୋନ ଦିଲ । କିନ୍ତୁ ପିଲ୍ଲିଖେ ଚୋଥେ ତାଙ୍କ
ଅଭିନାନ ଅନ୍ଦରେ କି କିମ୍ବ ଥାକୁଥାରେ ଦେଖ ? ତେବେ
ଥାର ମୁଖ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଅଭିନାନ-ଶାହିତର କଥା ।

କଥା ଓହ ମୁଖ୍ୟ ଉପରକେ ଉପରକେ ଥାରେ
ବିଲେତେ ଶିଖ-ଆଗ-ଦି-ଶିଖ ଥିଲେ କିମ୍ବ ଆଧିତେ ।
ଅରପର ଶାନ୍ତିକାରକେ ଲିଖେ ପୋଡ଼େ ଦୁଇବେଳେ ମେତେ ଜୀବନ,
ସେ ଜୀବନ ଶାନ୍ତିକାର ଦ୍ୱାରା ଶାନ୍ତିକାର କାଙ୍କଳ-
କେମେଲିବେଳେ ଦାଖିକାନ୍ଦିଷ ଓ ଡାଖିକାନ୍ଦିଷ ଆକାଶର
ଧାରିଲାହରେ ନା । ଶାନ୍ତିକାର ଲୋକ ରାତ୍ରି ଲିଖିବାକୁ
ଦିଶାପ୍ରଦିତ ବୋଲ ଆଶିର୍ବଦ ଶାନ୍ତିକାର କାହିଁ କାହିଁ
ମୁଖ୍ୟ ଦୁଇବେଳେ ଶାନ୍ତିକାର ରାତ୍ରି । ପ୍ରତିକିଳ ଓହ—
ଶାନ୍ତିକାର ନା ଉପର ମାନ୍ୟ ପାରେ ଧାରାନ୍ତିର ଚାପରାୟ ଲିଖେ କିମ୍ବ ଆଧେ—ତତ ମିଳ
ଏକଥା ମୋର ଥାକୁଥାର ।

ଏ ଦିନରେ ଶାନ୍ତିକାର ଦ୍ୱାରା ଶାନ୍ତିକାର କାହିଁ ରଙ୍ଗ-ପୁଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟ ଶାନ୍ତିକାର
ବିଭିନ୍ନ ମଧ୍ୟ ପାରିଥାଏ କରେ କେବେ । ମଧ୍ୟରେ ବିଲେତେ ଥେବେ ଶାନ୍ତିକାର ମାନ୍ୟ କରେ କିମ୍ବରେ
ମେତେ ଉପରକେ ମଧ୍ୟ ଥାର ।

ଆର ଶାନ୍ତିକାର ? ମେ ସେ ଆଶାର ପଥ ଦେଖେ ରମେ ଥାକେ—କରେ କିମ୍ବରେ ଆଧିତେ
ଉପରକେ ଉପରକେ ।

ଉପରକେ ଉପରକେ ଶାନ୍ତିକାର କିମ୍ବ ଏହି କାହା କାହା ଥିଲେ କାହା କାହା
ଆଧେ କିମ୍ବରେ । ମଧ୍ୟରେ ଦେଖେ ଉପରକେ ମେ ଆର ପରିଚାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାର୍ଯ୍ୟ
ଇପରିଚାର୍ଯ୍ୟ କାହାର କାହାର ଆଶିର୍ବଦିତ ମୁଖ୍ୟ ।

ଉପରକେ ଉପରକେ ଶାନ୍ତିକାର ଆଧେ ଆଧେ କରେ କାହା କାହା କାହା
ଆଧେ କିମ୍ବରେ । କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱାରା ଶାନ୍ତିକାର କାହାର ଉପରକେ ଉପରକେ
ଆଧେ କରେ କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
ଆଧେ କିମ୍ବରେ । ଆଧେ ଆଧେ କରେ କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
ଆଧେ କିମ୍ବରେ ।

ବେଳୋ ନିଷେଧ ଦେଖେ ଥେବେ ଜୟତ । ମହେ ଥାଏ ଆରାତି । କଥକାତାପ୍ଯ କିମେ ଶାରିକାର
ଅନ୍ତରେ ଦେଖା କରିବେ ମିଥେ ଶ୍ରୀପାତିର କାଳେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଧର୍ମଗାର୍ଵିତ ହେଉ ଜୟତ । ଜୟତର ଜୀବନ
ଦେବେ ଥାବିଲେ ଶାଖ ତାର ଅତିଶ୍ୱରାଦ୍ଵାରା ପ୍ରତ୍ୟେତି ଦାଖିଲା ।

କର୍ଣ୍ଣ ତୋପୁରୀର ଶ୍ରୀ ଶିଶେମ ତୋପୁରୀର ବାନପାତ୍ର ଥାବେ ଆରାତିର ଅକ୍ଷତିର
ଅନ୍ତରୁତିର ପ୍ରାବଳ୍ୟ ତାଙ୍କ ଏବେ କୋଡ଼ି ଲାଗାତେ ଚାପ ଜୟତ । ବୋଟାବିକାଳ ପାତ୍ରରେ
ଏହି ପିକାବିକେତ୍ର ପଥାମୋହର ଶାବେ ଜୟତକେ ରଖେ ଥାରାତି—“ଆଜି ତୋକର ଜୀବନେ
ଏହି ତୋପରାଧାର ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲେ ଦେବେ ଜୟତ !”

ଜୟତ ଏକବ୍ୟାହ ଦେଖେ ରଖେ, “ତାହାମେ ଏକଠା ବୃଦ୍ଧ ଅତିକ୍ରମ ଲାଭ କରିବେ ।”

ଆଦରିଣୀ ଲୋଭ ଥାବେ ଆରାତିର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଶାଖା-ଲୋତୁଳା ମୁଖୀ ହୁଏ ଥାଏ ।
ବୋଟାବିକାଳ ପାତ୍ରର ଥେବେ କେବଳର ପଥେ ଜୟତକେ ଏକଠା କୋର୍ପ୍ ଅପ୍ରମାଦ ଆବାଧ ଥାଇବା ।
ଆଦର ଅଭ୍ୟବେବୀର ଶାବେର ଦିଶାଚିହ୍ନ ଥାଇ କଥକେ ଶାଖ ଥାରା କରିବ ବୋଲେ ତୁମ୍ହେ ।

ଏକଠା ଥିଲି ମାଧ୍ୟମ ଫଳାଦେଶ ଦିଶେ ଦିଶେ ତରା ଉପରେ ଥାଏବା କୌଣ୍ସି
ଏହାତେ ହୁଏକେ ଜୟତର ମୁଖ ଦିଶେ ଏକଠା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଥାତିବା ଦେଖିଲେ ଥାଏ—“ଖାଲି !”...

ଶ୍ରୀର୍ବନ୍ଦିନୀ, ବିହାରୀ ଶାରିକା—ଶାକାର ଦୂରୀରୀ ଶକି ଅତିଥାପ ରହି ରହିଛି !
ପ୍ରଥମେହେ ମହେ ବିଲନ ଅଭିଭବ କେବେ—ବିଲନ
ରାତ୍ରେ ରାତ୍ରି ହେତ୍ତେ ଚାଲେ ଥାବେ ଶାରିକା—ଜୟତର
କାହିଁ ପ୍ରତିକ୍ରିଯାତକେ ଥାର୍ମକାର୍ଯ୍ୟ ।

ଅବପର ? ଅବେଳାଦିଶାରିକାକେ ଥାବାର
ଶାକାବିକ ତୀରିଲେ କିମିଲେ ଥାବାର
ଚୋଯ କରେ ଜୟତ । ଶାରିକାର ଥାର
ମାଧ୍ୟମ ଏବେ ଧ୍ୟାନରତୀର ଏହି
ଚାପରେ ପ୍ରତ୍ୟେ ।

ପାରେ କି ଜୟତ ତାର
ମାଧ୍ୟମ ମଧ୍ୟ ହିତ ?

ମଲମଣ ଆବେ କୁଷକୁଢ଼ାୟ ଆଜନ ଭୁଲେ—
ବଳେ ବଳେ ବୁନ୍ଦିଦ୍ୟ ହୁଲି ;

ଆଜି କମ୍ବରୀ ଦେ ମୁହେର ଅତ
ନିଜେର ଗଜେ ନିଜେର ହୁଲି ॥

କାନ୍ଦ ଆମି ମାଲନ ହୁଲେ—
ସମ୍ବିନ୍ଦା ପରକରେ କୁଲେ;
ଜାତିମାଳାନ ଦେ ମୁହେ—
ଅକାରାଳ ମାମ୍ପି ଥୁଲି;

ବଳେ ବଳେ ବୁନ୍ଦିଦ୍ୟ ହୁଲି ॥

ଦେ ଲାମ୍ବା ଆମନ ଡେବେ ଅପ୍ରେ କୁମ୍ଭ ବୁନ୍ଦିନକବେ;
ଅଜାପାତିର ମନ୍ତ୍ରେ ଦେ ଦ୍ୟା ପୁଣ୍ଡ ଯାବେ !

ମାମ୍ପିନୀ ଏହି ଦେ କମ୍ପା—
ଆଲମ୍ବାରୁ ଆଲମ୍ବା ମୋହା;
ଜାତିମାଳାନ କାନ ଆବେଶ ମୁହୁରୁମନ୍ତ୍ରେ ହୁଲି,
ବଳେ ବଳେ ବୁନ୍ଦିଦ୍ୟ ହୁଲି ॥

তুমি না হয় রাখিতে কাছে—
 কিছুই আরো না হয় রাখিতে কাছে !
 আরো কিছু কথা না হয় বলিতে আরে,
 এই শ্রীকৃষ্ণ শ্রীকৃষ্ণ র'য়ে—
 না হয় তিতে ড'রে॥

 শুনে প্রাইতে না হয় ড'রিতে বেলা ;
 অৱো এলোচুল লয়ে বাতাস কাবিতে খেলা,
 ব্যবুল বাত না ব্যবুলের ঝুঁড়ি
 রয়ে রয়ে দ্যতা করে,
 ওঠো, তুমি না হয় রাখিতে কাছে !
 কিছু তিয়ে-দিয়ে ওজো আর অলোভয়,
 শুল্করতৰ হতো না কী বল—
 অকষ্টু দেহযন্ত্ৰ পাৰিচয়॥

 আবেৰ লিলামু না হয় ড'রিতি তাঁমি,
 আমাৰ না হয় আৱো কাছে তিতি ড'রি—
 না হয় শোণতে ঘৰনৰ কথা
 মোৰ দুটি হাত শিৰে !
 ওঠো, তুমি না হয় রাখিতে কাছে !॥

* * * * *

এ শ্রী গানেৰ দিনে-এ মশত গান শোবাবাৰ
 এ তিনি শ্রী জো যেন সপ্তিৰ হাত্যাকাৰ।
 এ লগমে দুটি পাখি, শুয়োচনীতীড়ো ডোঁগে রয়ে,
 কাবে কাবে জুপকথা কথু॥
 এ তিনি শপথ আৰে শান্ত চান্দুৰ
 এ শ্রী গানেৰ দিন—
 এ লগমে হুমি-আমি—
 একই সুজো কিসে দাত চান্তি—
 আনে প্রাণে শুন ঝুঁজে পাই ;
 এ তিনি শ্রী জো যেন
 তোমাৰ পাঞ্চাবাৰ—
 এ শ্রী গানেৰ দিন,
 এ লগম গান শোবাবাৰ॥

8

এই আঁৰ-কাঁৰা লগমে আজ
 কে ডাকে অম্বাৰ,
 আমাৰ পথে, আশাৰ প্ৰদীপ
 কে আ জৈলে যাব়—
 আকাশেৰ তাৰুৰ তাৰুৰ॥

আমাৰ পায়ে লগমে স্বীলো,
 তৈৰ ডেবে কি ব্যুল শুলো—
 পথেৰ ধীৰে অয়ন কড়ে
 লুটিয়ে আছে হয়॥

অভিমাৰু এ পথ আমাৰ
 জেমাৰু তিয়ে যাবে ;
 অনেক দ্বাঁজাৰু ল্পন্তে আমাৰ
 পৰিগতা তাৰ পাৰে।

এই পথেৰই অক্ষকাৰে—

হাব না কানাৰ অহকীকাৰে—
 জীৱন তোমাৰ আই দে শ্রী হাবিয়ে দেওচান॥

* * * * *

কাকলী-কুড়াত আৱ প্ৰয়াৰে মৰ্ম প্ৰজ্ঞে
 একি আড়া পাই গো, একি আড়া পাই !

হয় বশপুন এলো আজা জীৱনে আমাৰ—
 ঝুলনা তাৰ মাৰ আৱ, ঝুলনা তোমাৰ॥

মৰ্মিৰ লীলামু কাৰ্বৰী ঝুঁকুল কৰে—
 ঝুঁকুলি বিলামু গো, ঝুঁকুল লীলামু !

আপতাৰে বাবে বাবু আই ঝুলে যাই গো—
 আই ঝুলে যাই !

ঝন্টে ঝন্টে আই আজ শ্রুতি—
 তিপিলে তিপিলে আই বাজ খান্তি !

শ্রুতি বাজে খান্তি !
 অলস বেলামু ঝুঁকুল পৰশ লাগে,
 অনেকই দ্বেলামু গো, অলস বেলামু॥

প্রতিভা চমুকের কাহিনী অচলবন্দেন - বাঙ্গলার সর্বপ্রথম সম্পূর্ণ

গে-খা-ক-লা-র চি

পথে ই'ল দেরি

॥ প্রয়োজনা-চিত্রনাট্য-পঞ্জিচালনা ॥

সংলাপ

॥ নিতাই ঝুঁটোচর্য ॥

অধ্যাদুত

রীত- ইচনা

॥ জৌজীওসন্ম মজুমদার ॥

॥ মঙ্গীত পঞ্জিচালনা : ইবীন চতুর্দাশ্যাম ॥
 ॥ চলচিত্রামুর্বল : বিছৃতি লাহা ॥   ॥ শৰদুলেখানে : ঘোন দন্ত ॥
 ॥ সহযোজিতামু : বিজয় ঘোষ ॥   ॥ চিত্র-সম্বৰদামু : বৈদনাথ চ্যাটোচর্য ॥
 ॥ শিল্প নির্দেশ : সত্তেন ঝায়-চৌপুঁজী ॥
 ॥ ধৰ্মদণ্ড-শিল্প : মনীকুন্তনাথ দম্প ॥
 ॥ বৰকাপনামু : নিতাই সিরহ ॥
 ॥ ঝুঁস-মজুমু : কসীর আমেদ ॥
 ॥ অঘং পঞ্জিচালনামু : সুস্বামুক্ত সান্দাল ॥ ক্ষিপ্তিত্য প্রহলে : এডনা নাতেক নিখ ॥
 ॥ অঘং-মজু-পরিত্বশল : কলাবিদ ॥ শিল্পে সিকেবৰু মিশ ॥ তাইত্ব স্মৃত ॥

জহযোগিতামু

॥ পঞ্জিচালনামু : সলিল দন্ত ॥ পছনান চক্র ॥ চলচিত্রামুর্বল : মিলীপ মুখচর্য ॥
 ॥ বৈচতনাথ রসাকু ॥ শৰদুলেখানে : প্রেলেন দান ॥ শীরেন্দু ঝুন্দু ॥
 ॥ দুশ্চমজুমু : উজৰবু মাটে ॥ সুজুমুজু দে ॥
 ॥ মঙ্গীত : উমাপদ শীল ॥ ঝুন্দ স্বৰ্গজু : বাহু শাহুলী ॥ ঝুমেশ্বর দে ॥
 ॥ আলোক-নির্মলুর্বল : সুর্ধাহশ ঘোষ ॥ নাতুষ্ঠ-চনুকচৰ্তা ॥ শুকু ঘোষ ॥ অমুল্য দম্প ॥
 • বৰ্ণ-মঙ্গীত : রঞ্জলকাটা আর্কুম্পু ॥
 ॥ তেজাকলাম-এ চি-শুণিত ও ন্যাশনান সাউচ স্টোডিওতে আৱ-মি-এ শব্দাবৃক হত্তে বানীবন্ধ ॥
 ॥ ফিল্ম-মেলোডি (বন্ধ) ল্যাবোভাবীজ-এ পঞ্জিস্মৃতি ॥

কৃতকৃতামু যোকৃষ্টিতে : ॥ এম.পি.প্রোডাকশন্স ॥ দিরোচন নার্মণী ॥

॥ ইসপিডিজল এজাপনায়েসম্ম ম্যানুষঘাসকাজীর কোম্পনী সাথ ব্রাহ্মাৰ্ম ॥

॥ ॥ ইলেক্ট্ৰো প্রডিজিশো এস্মাইশাম্ব ॥ বীনবেস্ক সিৰ মিৰী ॥

পঞ্জিবেশনা :
 ডিমুক্তু বিষ্ণু
 ডিস্ট্রিউটোর্স লিঃ

পানশমল
 দীপচাঁদ
 মিলিজ

॥ তিলুচু পঞ্জিব ডিস্ট্রিউটোর্স-এর পক্ষে ৮৪ বৰ্মতলা কুটি প্রক দ্বৰীবেগে সারাল কৃতক প্রমাণিত ও প্রকাশিত ॥